

Libretto

Naturopera

Jagten på den gyldne skat

Naturopera for børn og deres familier i 5 poster

Libretto: Karin Sjöholm

Komposition og libretto: Poul Udbye Pock-Steen

KARAKTERER

VINDEN - gennemgående fortæller	Mezzosopran, håndperkussion
GUNNAR GARTNER - gennemgående fortæller	Tenor
BIEN - ambassadør for sol og pollen-gourmet	Baryton, kazzoo
SOLSIKKEKONGEN - konge over solsikkepublikummet	Melodika
LÆRKEN - ambassadør for frøspredning	Tværfløjte
SKYEN - ambassadør for vand	Klarinet, basklarinet
MULDVARPEN - ambassadør for jord	Barytonsaxofon

SYNOPSIS

Naturopera er en opera om naturens kredsløb, kombineret med en skattejagt efter "naturguldet". Publikum og forestillingens medvirkende, vandrer, i musikalsk procession, fra post til post, i alt fem poster, Karaktererne spiller, fortæller og viser vej. I løbet af forestillingen får publikum udleveret en krukke, et frø, vand, en sol, pollen og til sidst et lille glas flydende honning (naturguldet), som de kan tage med sig hjem. Publikum deltager også i en sangleg, som bygges op fra post til post.

OVERTURE

Instrumental indledning

Vinden

Recitativ:

Kæreste publikum!

Hjerteligt velkommen! til en helt særlig skattejagt,

Sang:

Til en helt særlig skattejagt hvor vi,
- akkompagneret af musik og takt -
skal møde dyr, gåder og lege,
gå langs kringelkrogede veje,
- i et mix af sang og spil -
forstå hvad der egn'tlig skal til
for at planter kan gro
et frø bli'r til to
for at planter kan gro
et frø bli'r til to
et frø bli'r til to eller flere.

Instrumentalt mellemspil

Vinden, Bien, Gunnar Gartner

Sang:

Et særligt kredsløb gør jordens kemi
til tryllestøvsmagi!
med langt større værdi
end alle juveler og ædelstene og penge
tilsammen kan gi'.
Jordens skattekasse er nemli' fuld
af naturens helt eget,
helt eget guld!

Solsikkekongen reciterer: Lærken flyver over hav og lande.

Lærken spiller en kort melodi

Lærken reciterer: Skyen vander overalt med sin kande.

Skyen spiller en kort melodi

Skyen reciterer: Muldvarpen finder ting i jorden.

Muldvarpen gør en klodset entre og spiller en kort melodi

Vinden reciterer: Solsikkekongens melodier er lette at genkende.

Solsikkekongen spiller en lille melodi

Gunnar Gartner reciterer: Vinden puster sang og poesi i dit øre.

Vinden synger en kort vokalise-melodi

Vinden reciterer: Bien spreder tryllestøv over blomsterne, men hvor er den?

Bien gør sin entre på scenen og 'flyver' lidt frem og tilbage, mens den spiller på sin kazzoo

Bien reciterer: Gunnar Gartner triller sin bør hen ad stien. Måske kan han hjælpe med at finde Regnbueblomsten?

Alle blæsere spiller en lille 'trillebørsekvens'

Gunnar Gartner reciterer: Måske, men først skal vi grave lidt!

Musikken begynder

Vinden, Bien, Gunnar Gartner

Sang:

Det er nemt, det er nemt

det er nemt at følge med

i vor vandring i naturen.

Nu vi færdige med det

man kalder opera ouverturen!

Vinden reciterer: Bi, jeg har en lille gåde til dig

Bien kan ikke svare på gåden og spørger derfor publikum.

Publikum opfordres til at følge efter Solsikkekongen og Bien for at finde Muldvarpen.

Vinden, Gunnar Gartner og publikum

Sang:

Følg med os på stien, så følger vi bien

Følg med os på vejen, så leger vi legen

Sangere og musikerne sætter sig i bevægelse. Solsikkekongen akkompagnerer sangen på melodika, Vinden danser. Gunnar Gartner triller sin bør. Publikum følger med.

POST 1 - ved muldvarpen

Hvor Gunnar Gartner og Vinden fortæller og synger om jorden; regnorme, jordtyper og muldvarpe. Publikum får udleveret en lille krukke med jord op i.

SPADESANGEN

Gunnar Gartner

Sang:

1. En spade er ikke bare en spade
Den bedste har nem'lig rundet kant
Treogtyve centimeter i bredden,
Skarp og af stål, den er brilliant.

Når bladet er filet, rent og i orden
trænger det nemt og fint ned i jorden
Billigt og tyndt metal kan krakke-
lere, så hellere sats på en simpel hakke!

2. En spade er ikke bare en spade
Man vælger mellem forskellige slags
Spadens skaft er vigtigt
(og) er du lidt vaks,
så vælger du et skaft af træ!

Og hvis nu bladet er svejset sammen
med et solidt og urokkeligt skaft
Kan du uden problemer bruge
al din kropsvægt og tyngdekraft!

Instrumentalt mellemspil

3. En spade er ikke bare en spade
Et hul skal til for at plante en busk
Hindbær, solbær, brombær, ribs og jordbær
Et hul skal graves - det' er godt at husk'!

Et job som gartner er ej for de lade
En spade er ikke bare en spade
Spaden skal holde millioner af timer
Til bede, en voldgrav og også et dige!
Reciteres: En spade er ikke bare en spade!

Muldvarpen finder jord og regnorme og bringer dem til Gunnar Gartner.

JORDSANGEN

Gunnar Gartner

Sang:

Når vi dyrker planter på vor nordlig' kanter
skal jorden være lækkert fed

Bien

Sang:

I et helt nyt bed skal jorden ligne noget
man vil smage, man vil smage,
man vil smage, man vil smage
Jeg plejer sige:
en god gammeldaws chokoladekage

Gunnar Gartner reciterer: Mørk, fugtig, smuldrende

MULDVARPE TEMA

Vinden, Gunnar Gartner, Bien

Sang:

//:Uua, uua, buua, duua
Chokoladekage ://
Duua Chokoladekage
Uua, uua, uua, uua
buua, duua, Chokoladekage
Bidua Diidu, diidu, diidu, ahh!
Chokoladekage

Vinden

Sang:

Kære børn! Lyt nu godt efter,
dét jeg nu vil fortælle:

Reciterer: Vi skal lokke Muldvarpen ud af sit hul. Hvis i synger Chokoladekage kommer han måske ud. Vil i hjælpe mig med det?

Vinden, Gunnar Gartner, Bien

Sang:

En chokoladekage, en chokoladekage, en chokoladeka... Wååh!
En chokoladekage

Reciterer: Kom børn, så tager vi den en gang til!

REGNORME TRÆKKER DØDE BLADE NED

Vinden

Sang:

//: Regnorme trækker døde blade ned
De spiser de dem og skider,
lige i hans bed!
Men det bliver han slet ikke ked af! ://
Tværtom!
En regnormelort ham helt vildt glad
Dens lort er verdens allerbedste gødning

Gunnar Gartner

Sang:

En regnormelort mig helt vildt glad!
Jeg har selv fundet på ordet "fødning"!

Vinden

Sang:

For planter ska' ha nog't at spise
og bare vand er altså ikke nok...
Hvis din have kun er sand,
kun er sand så hold op med at brok'

Vinden, Gunnar Gartner, Bien

Sang:

Frem med trillebør og spade
og hæld i masser af chokoladekage-agtig muld
Vi gartnere kalder det for,
kalder det for:
"Jordens Sorte Guld",
"Jordens Sorte Guld"

INSTRUKTION-SANG - jord

Gunnar Gartner

Sang:

Nu får du en gave
Tag den med til din have
Chokolade fuld af muld
Værsgo! Fyld hånden op med jord
Chokolademuld med andre ord

Til krukken den er,
krukken den er tem'lig fuld!

SANGLEG - jord

Vinden, Gunnar Gartner, Bien, publikum

Sanglegen synges og danses efter hver instruktion-sang. Publikum lærer efterhånden melodi, tekst, fagter og bevægelser, og deltager aktivt.

Sang:

//: Fallerop, fallerned
Sort og tyk og fed ://
Sort og tyk og fed
for jorden den er fuld
af chokoladekagemuld

//: Falleri fallera
Fallerille, ralle må
rundt og rundt det gå
rundt og rundt det gå ://

Vinden reciterer: Bi, jeg har en lille gåde til dig

Bien kan ikke svare på gåden og spørger derfor publikum.

Publikum opfordres til at følge efter Solsikkekongen og Bien for at finde Lærken.

POST 2 - ved Lærken

Hvor Gunnar Gartner, Bien og Vinden fortæller og synger om forskellige typer frø, og hvordan de spredes. Publikum får udleveret nogle solsikkefrø til deres potte med jord.

Instrumental indledning

LÆRKESANGEN

Vinden

Sang:

1. Ah! forårets blide knus

Ah! døren i mit hus

åbnes og jeg stikker ud mit næb,

min vinge, mit fugleskrud

Aaah, Åååh, Oooh!

Forårsfuglesymfoni

Aaah, Åååh, Oooh

Verdens smukkeste kakafoni

2. Ah! Vinden kysser sart

Ah! Den løfter snart

mælkebøttens millioner af frø

over eng og hav over land og sø

Aaah, Åååh, Oooh!

Forsommers frø og pollen

Aaah, Åååh, Oooh!

Frø har hovedrollen

3. Ah! Frugter er fyldt med saft

Ah! Gemmer den største kraft:

Et kernehus med fine frø

Jorden hvisker blidt: Kom, bliv min mø!

Aaah, Åååh, Oooh!

Efterårets dybe duft

Aaah, Åååh, Oooh!

Frø er gemt i faldefrugt

4. Ah! Vidt forskellig' er frø

Ah! Nogle er svære at strø!

Ingen af dem hinanden ligner;

blomme, kokosnød, ært eller figner

Aaah, Åååh, Oooh!
Tusinde frø i fugleklat
Aaah, Åååh, Oooh!
Spredes både dag og nat.

Frø og frugter vises frem

RECITATIV til Frø sangen

Gunnar Gartner

Recitativ:

Man kunne tro at planter havde hjerner,
for hvordan kan de ellers komme
på tanken om at sprede frø?
De må ha' regnet det ud,
med matematiske formler!

FRØSANGEN

Vinden

Sang/rap:

En naturlig frøækvation:
//: Én gange frø-migration kræver
kvadratrod'n af luftens vibration
plus varmens eksponentielle inflation
Én mindre del proportionel parabel præstation
gange gravitationskraften F.
(for frøets formation),
lander i koordinatsystemets kvadrant
Ophøjet til en retvinklet y-akslet plantekonstruktion
som er repræsentation
af den samme situation.
Delt på fire omfang' kommunikation
med obskur observation
med en halv definition
Plus nul gange situationens stagnation
er lig med: Nåh jah
Reciteres 1. gang: En naturlig frøækvation!
Reciteres 2. gang: Frøets reinkarnation! ://

TROR I VIRKELIG AT NATUREN ER MATEMATIK?

Bien

Sang:

Måske passer denne formfuldendte formel

Men tror i virkelig at naturen er matematik?

Når:

Vinden

Sang:

Der findes en spiringsmagi

som overlever vinterens frosne hi .

(Og) træer med grene i brogede former

som vokser fra småt, og bliver enorme.

Det kan en ligning ikke forklare,

naturen skal man nemlig ud at erfare.

Instrumentalt mellemspil

Bien

Sang:

Men tror I virkelig,

virkelig at naturen er matematik?

Når:

Vinden

Sang:

Der findes spiringsmagi

som lever gemt under jorden, fordi

svampenes netværk går fra rod til rod

aldeles usynligt under din fod.

Det kan en ligning ikke bevise:

kantareller er vanvittig' lækre at spise!

Instrumentalt mellemspil

Bien

Sang:

Tror i virkelig,

virkelig,

virkelig at naturen er matematik?

Når:

Vinden

Sang:

Der findes spiringsmagi
frø som spredes vildt i det fri
Nog'n flyver let med propeller rundt
mens kokosnøden bar' falder tungt

Bien, Vinden, Gunnar Gartner

Sang:

Et æble plus et æble mere at spise
gir to æbler, det kan en ligning bevise
to plus to gi'r stadigvæk fire,
men uden jord kan der's frø ikke spire.

Instrumentalt mellemspil

Bien reciterer: Såååh! Tror I stadigvæk at naturen er matematik?

INSTRUKTIONSSANG - frø

Der bliver uddelt frø til publikum

Vinden

Sang:

Det er tid at strø
et, to, tre frø
over jorden i din krukke
Husk at presse kimet ned
give frøet fugt og fred
og solens stråler,
solens stråler udelukke.

SANGLEG - frø

Vinden, Gunnar Gartner, Bien, publikum

Sang:

//: Fallerop, fallerned
Sort og tyk og fed ://
Frøet spirer op af jorden
for jorden den er fuld
af chokoladekagemuld
og af frø.

//: Falleri fallera

Fallerille, ralle må

rundt og rundt det gå

rundt og rundt det gå ://

Vinden reciterer: Bi, jeg har en lille gåde til dig

Bien kan ikke svare på gåden og spørger derfor publikum.

Publikum opfordres til at følge efter Solsikkekongen og Bien for at finde Skyen.

POST 3 - ved Skyen

Hvor Gunnar Gartner, Bien og Vinden fortæller og synger om vand og hvad det er godt for.

Publikum får vandet deres solsikkefrø i deres potte med jord.

Instrumental indledning

VANDSANGEN

Vinden

Sang:

Vander min tå
med en dråbe og en å
Slukker rødders tørsten

Vander min fod
med en dråbe og en flod
Spænder blades celler ud

1. Fra kilde, bæk og flod
løber mine dråbetårer
løber mine dråbetårer
gennem vandløb ud til hav
løber mine dråbetårer
gennem vandløb ud til hav
ender ud i bølgebrag!

2. Som blodet i din krop
løber vandet ned og op
I evigheders rutschebane
løber vandet ned og op
I evigheders rutschebane
løber vandet ned og op
fra regnen til din åbne vandhane

Bien

Sang:

Falder, fryser, fosser
Isbjerge knager,
knækker, lossen

Vinden

Sang:

H₂O, Wasser, water, aqua, l'eau

Vinden, Bien, Gunnar Gartner

Sang:

//: Wasser, water, aqua, l'eau ://

Vand!

Den bedste drik du her kan få!

Vinden, Bien, Gunnar Gartner reciterer:

En omskiftelig substans

I jord

I krop

På himmelfærd

Vand, så langt borte

og dog så nær'

Vinden, Bien, Gunnar Gartner

Sang:

//: Wasser, water, aqua, l'eau ://

Den bedste drik du her kan få

Vinter, forår, sommer, høst

Evigt sommer jordens tørst

Vinter, forår, sommer, høst

Vinter, forår, sommer, høst

Evigt sommer jordens tørst

INSTRUKTION-SANG - vand

Vinden

Sang:

Hæld en dråbe eller to,

så at frøet kan gro,

i jorden i din krukke

Og lad vandet sive ned

give frøet fugt og fred

til blomsten den er,

blomsten den er

klar til at plukke

SANGLEG - vand

Vinden, Gunnar Gartner, Bien, publikum

Sang:

//: Fallerop, fallerned

Sort og tyk og fed ://

Frøet spirer op af jorden

Vandet slukker frøets tørst

Jorden den er fuld

af chokoladekagemuld

og af frø

og af vand

//: Falleri fallera

Fallerille, ralle må

rundt og rundt det gå

rundt og rundt det gå ://

Vinden reciterer: Bi, jeg har en lille gåde til dig

Bien kan ikke svare på gåden og spørger derfor publikum.

Publikum opfordres til at følge efter Solsikkekongen og Bien for at finde Skyen.

POST 4 - ved Bien

Hvor Bien og vinden synger en alvorlig sang om solen, og hvad der sker, hvis den ikke er der.

Publikum får en lille papirsol til deres potte med jord.

Bien vil finde Regnbueblomsten, og publikum hjælper til ved at synges en magisk trylleformular.

SOLSANGEN

Bien

Sang:

Hallå!

Nogle gange tænker jeg på

hvordan det mon vil gå

hvis solen en dag står af

og siger: "Der er ikke mere som jeg ska!"

og siger: "Godnat!" for sidste gang

//: Med en forhistorisk "bye-bye" sang

pakker sine stråler ind

Siger farvel til Vestenvind,

siger farvel,

siger farvel til, siger farvel til Vestenvind

Vestenvind, til Vestenvind, Vestenvind

og siger farvel til Vestenvind ://

Vinden

Sang:

Lader træerne stå

uden blade på

Ingen virker længere glad

Slut, *for good*, med morgenmad!

Puppen fryser evigt nu i sin kokon

Kære Sol, lav om din *Farewell Song!*

Bien fanges i sin kube

Finder aldrig vej ud

af den mørke grube

Bien

Sang:

Også en bi kan græde

ved tanken om Solens farvel

Hvis Solen bar' si'r:

Lev vel, farvel!
Siger lev vel!
til alt det der fryser,
tørre og slutter;
Halli, hallå!
Vestenvind, morgenmad
Halli hallå!
og hvad skal der ske
med blækspruttens prutter?

Halli hallå!
Nogle gange tænker jeg på
hvordan det mon vil gå,
hvordan det mon vil gå,
hvordan det mon vil gå.

INSTRUKTION-SANG - sol

Bien

Sang:

Er der koldt som i frys
mangler blomsten nok lys
til at varme sine blade

En åben vindueskarm er bedst
der mærkes solen mest
der vokser alle,
vokser alle blomster glade

SANGLEG - sol

Vinden, Gunnar Gartner, Bien, publikum

Sang:

//: Fallerop, fallerned
Sort og tyk og fed ://
Frøet spirer op af jorden
Vandet slukker frøets tørst
Solens varmer jordens vand
for jorden den er fuld
af chokoladekagemuld
og af frø
og af vand
og af sol

//: Falleri fallera
Fallerille, ralle må
rundt og rundt det gå
rundt og rundt det gå ://

NEKTAR, POLLEN, HONNING

Bien

Recitativ:

Men halli, hallå, bzzz
hvor glemsom kan man dog være! Bzzz
Jeg skal jo finde Regnbueblomsten, bzzz,
og samle al pollen den jeg overhovedet kan bære.
Ind i min sort-gule dragt
propper jeg alt, der står i min magt
Flyver det hele til kuben hen, bzzz
Så er der mad til vinteren;
Et skafferi, bzzz,
en bi-restaurant, bzzz
Uden Regnbueblomsten
bli'r vinteren lang, bzzz!

SANGEN OM REGNBUEBLOMSTEN

Bien

Sang:

1. Men jeg har et problem,
mildest sagt!
Blomsten er borte,
alt er fortabt!
Der er ikke andre der duer til mig;
Jeg og regnbueblomsten
er ét med hinanden

Som hånden i handsken
passer vi sammen
et pollenbad
er sjov og gammen.

2. Uden min blomst er jeg helt alene
Regnbueblomsten er den eneste ene!
Ingen andre blomster virker nej, nej,
de er alt for,

alt for små til mig,
til mig!

Som hånden i handsken
passer vi sammen
Et pollenbad
er sjov og gammen.

Vinden, Gunnar Gartner, Bien

Sang:

Hallå, hallo,
hvad tænker jeg/han på?
Lad os snart komme ud og gå!
Hvis I hjælper
og finder min/hans regnbueblomst
kan I deltag'
i den årlige sammenkomst

Vinden

Sang:

Så, der er en særlig trylleformular
der skal synges for,
at vi kan finde
Regnbueblomsten.

Vinden, Bien, Gunnar Gartner

Sang:

Bi-bada-båda-bida Bi-bada-båda-bi

Publikum lærer trylleformularen og alle går syngende ud for at finde Regnbueblomsten.

POST 5 ved regnbueblomsten

Hvor Bien finder Regnbueblomsten og tager et pollenbad

Publikum får strøet pollen ud over deres frø i potten og lærer, at alting er et kredsløb.

Bien

Recitativ:

Tak! kære venner,
hvor er I hjælpsomme
Nu si'r jeg bare: bzzz -
Bi, velbekomme!
og overrasker med trylleri
Min snabelmund har
en lang tunge indeni, bzzz
Slubrende, slabrende
Utroligt passende
Blomstens støvfang
er vanvittigt lange
Men ind kommer tungen
og kan nektar'n fange.

Bien træder op i blomsten og begynder at synge bi-skalaer. Der er seks høje stængler og til hver stængel er der en snor. Vinden giver et barn ad gangen en snor og giver tegn til barnet at trække i snoren. Da falder pollen ud fra stænglens top og regner ned over bien. Hver gang et en ny stængel rystes, skifter Bien til en ny skala med nye vokaler.

Biens "pollen bruse bad"

Sang: Bi-di-bi-di-bi-di-bi-di
Ba-de-ba-de-ba-de-ba-de
Bå-de-bå-de-bå-de-bå-de
Bæ-dy-bæ-dy-bæ-dy-bæ-dy
Bi-mi-bi-mi-bi-mi-bi-mi
Be-ri-be-ri-be-ri-be-ri

SANGLEG - pollen

Vinden

Sang:

Fallerop, fallerned
Sort og tyk og fed
Frøet spirer op fra jorden
Vandet slukker frøets tørst

Solen varmer jordens vand
Bi og pollen passer sammen
Jorden den er fuld
af chokoladekagemuld
og af frø
og af vand
og af sol
og af pollen

INSTRUKTION-SANG - pollen

Bien

Sang:

Kom lidt pollen i en pose
fra æbleblomst og rose
Det bli'r frugter i din abildgård
Strø lidt magisk pulver ud
over plæne, bed og skud
Det fortryller jorden,
tryller jorden
og de frø du så.

Publikum får drysset pollen ud over deres frø i den lille potte

SANGLEG - frugt og de nye frø

Vinden

Sang:

//: Fallerop, fallerned
Sort og tyk og fed ://
Frøet spirer op fra jorden
Vandet slukker frøets tørst
Solen varmer jordens vand
Bi og pollen passer sammen
Frugten vokser ud af blomsten
Jorden den er fuld af chokoladekagemuld
og af frø
og af vand
og af sol
og af pollen
og af frugt

Gunnar Gartner reciterer: Men hallo, hvad sker der med frugten?

Vinden reciterer: Den falder ned!

Bien reciterer: Og hvad er der inde i frugten?

Gunnar Gartner reciterer: Flere frø!

Vinden reciterer: Ja, det er rigtigt!

Så faktisk lyder sangen ..

Sang:

.. sådan her:

Frøet spirer op fra jorden

Vandet slukker frøets tørst

Solen varmer jordens vand

Bi og pollen passer sammen

Frugten vokser ud af blomsten

Frugten har de nye frø

Jorden den er fuld af chokoladekagemuld

og af frø

og af vand

og af sol

og af pollen

og af frugt

med de nye frø

//: Falleri fallera

Fallerille, ralle må

rundt og rundt det gå

rundt og rundt det gå ://

FINALE

Hvor de nedvirkende takker publikum for at have fuldført skattejagten. Publikum får udleveret 'skatten' i form af et lille glas flydende honning.

Instrumental indledning

Vinden

Recitativ:

Kæreste publikum!

Hjerteligt tak! For at have gjort denne vandring,

Sang:

Til en helt særlig skattejagt hvor vi,
- akkompagneret af musik og takt -
mødte dyr, gåder og lege,
gå langs kringelkrogede veje,
- i et mix af sang og spil -
forstod hvad der egn'tlig skal til
for at planter kan gro
et frø bli'r til to
for at planter kan gro
et frø bli'r til to
et frø bli'r til to eller flere.

Instrumentalt mellemspil

Vinden, Bien, Gunnar Gartner

Sang:

Et særligt kredsløb gør jordens kemi
til tryllestøvsmagi!
med langt større værdi
end alle juveler og ædelstene og penge
tilsammen kan gi'.
Jordens skattekiste er nemli' fuld
af naturens helt eget,
helt eget guld!

